

Pædagogisk læreplan for Dagtilbud Brædstrup 2024/2025

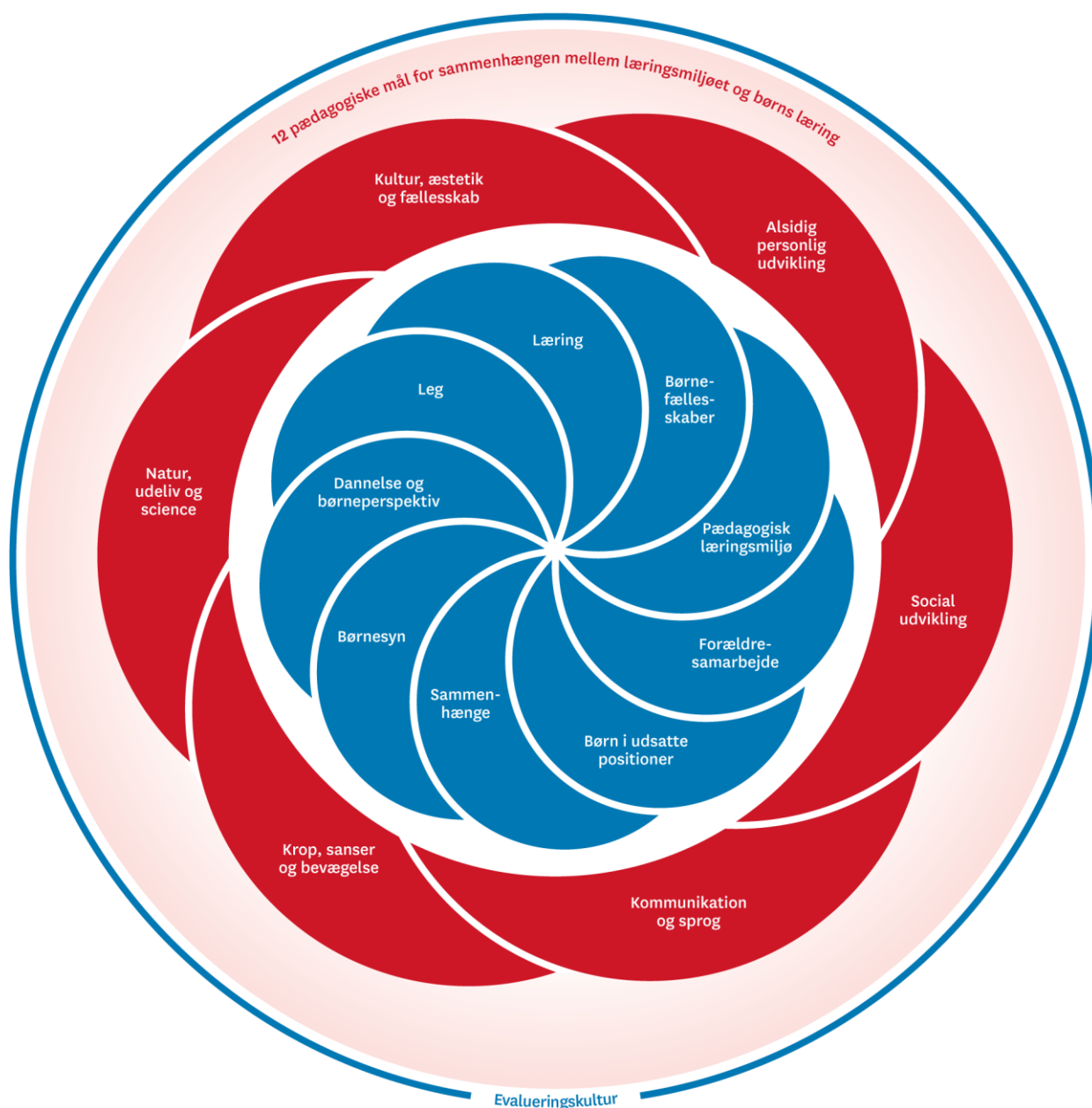

DAGTILBUD BRÆDSTRUP

- her leger vi godt

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, *udvikling* og *dannelse*. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse. Loven og bekendtgørelsen er udfoldet i

publikationen [Den styrkede pædagogiske læreplan. Rammer og indhold](#). Publikationen samler og formidler alle relevante krav til arbejdet med den pædagogiske læreplan og er dermed en forudsætning for at udarbejde den pædagogiske læreplan. Derfor henvises der gennem skabelonen løbende til publikationen. På sidste side i skabelonen er der yderligere information om relevante inspirationsmaterialer.

Hvem er vi?

Dagtilbud Brædstrup består af tre integrerede institutioner samt Dagplejen i distriktet.

Samlet er vi 267 børn og 80 medarbejdere.

I Dagtilbud Brædstrup arbejder vi ud fra en anerkendende pædagogik og med fokus på at møde børnene ud fra deres individuelle behov og udviklingstrin. Vi tilstræber, at alle børn skal føle sig som en del af et demokratisk børnefællesskab og herigennem oplever selv- og medbestemmelse i deres socialisering og dannelse.

For os betyder socialiseringen i børnefællesskaber at der bliver taget udgangspunkt i fællesskabets mange muligheder. I fællesskabet ønsker vi at se og fremhæve børnenes ressourcer og potentialer, og synliggøre det enkelte barn i børnegruppen.

Vi vægter omsorg og nærvær højt, og har i det daglige arbejde fokus på at skabe udviklingsmuligheder for alle børn i gruppen. Vi øver os hele tiden på at forstå, hvad børnene har på spil, og hvorfor de reagerer, som de gør. Det er afgørende for os og børnene, at vi forstår deres initiativer, ideer og væren.

Fagfagligt ser vi børn ud fra systemiske – og neuroaffektive udviklingspsykologiske forståelser.

I praksis betyder det, at vi møder børnene i deres kognitive udviklingsniveau, har forståelse for individuelle reaktionsmønstre og derved er i stand til at tilrettelægge den daglige pædagogiske praksis, i forhold til det enkelte barn og børnefællesskabets behov og udviklingsmuligheder.

Pædagogisk grundlag

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag.”

”Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark.”

”De centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.

- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv.”

”Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud.”

”Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre.”

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Først forholder I jer til de fem elementer:

- Børnesyn
- Dannelse og børneperspektiv
- Leg
- Læring
- Børnefællesskaber.

Børnesynet har betydning for den måde, vi møder barnet på. Børnene er kompetente aktører der har brug for omsorg, udfordringer og positive forventninger. Det at være barn har værdi i sig selv.

Vi arbejder med afsæt i en anerkendende og respektfuld tilgang til det enkelte barn. Vi er autentiske voksne som er nærværende og omsorgsfulde, og vi arbejder henimod at guide barnet, ved at fortælle hvad vi gerne vil have, frem for hvad barnet ikke må. I praksis betyder det i Dagtilbud Brædstrup:

- Børnenes interesser og forslag er omdrejningspunkt for undersøgelse og fordybelse i temaer og emner.
- Det pædagogiske personale ”forstørrer” og udvider kendskabet og viden om de temaer som barnet har udvist interesse for og i. Fx blev en børnehavegruppe optaget af søheste på baggrund af en tur til en legeplads i lokalområdet. Dette medførte en uges fordybelse omkring søheste, og udmundede i udfærdigelse af søheste i papmaché, der senere blev udstillet på byens hospice.
- Som led i børnenes dannelsesprocesser arbejdes der i dagligdagen med begreber som bordskik, hvordan vi taler til, med og om hinanden samt turtagning ved forskellige hverdagsrutiner såsom toiletbesøg og garderobesituationer.

- I hele dagtilbuddet fortsætter vi i 2024 arbejdet med Mary Fondens koncept "Fri for Mobberi" til understøttelse af børnenes sociale kompetencer og alsidige personlige udvikling i børnefællesskaberne. I Fri for Mobberi arbejdes der med grænsesætning, robusthed og mod.
- Vi taler med børnene om betydningen af at indgå i fællesskaber, at man har betydning for nogen, og andre har betydning for en selv.

I vores daglige pædagogiske praksis bestræber vi os på at have fokus på børnenes hensigter, og hvad der ligger bag deres handlinger. Den anerkendende tilgang betyder for os at have empati, respekt, tolerance og ligeværd i relationer med hinanden som viser sig ved, at kommunikationen mellem børn og voksne er varm og respektfuld.

Vi har et stort fokus på børnenes selvhjulpethed, og børnene skal opleve glæden ved at mestre sin hverdag, hvor børnene øver sig dagligt.

Fx. At kravle op i krybben ved hjælp af en stige, at kunne gå selv, lyne jakken, tage sko på, understøtte børnene i at kunne sige til og fra mv. Her støtter og guider vi børnene, så det matcher det enkelte barns kognitive og motoriske udviklingsniveau.

Vores daglige struktur hjælper os til at få den nødvendige viden om det enkelte barns udvikling. Den viden anvender vi i arbejdet med en systematisk tilgang for nærmeste udviklingszone for alle børn, så alle børn får lige muligheder for at udvikle sig.

Med vores bevidsthed om legens betydning for børnenes læring og sproglige udvikling, bliver legen essentiel for de børnefællesskaber, der opstår både børneinitierede og voksenstyrede. I de voksenstyrede skal den voksne skal være den gode sproglige og kropslige rollemodel, og deltage aktivt i legene ved at gå foran (være skaber af udviklende leg), gå ved siden af (være deltager i leg) og ved at gå bag ved (være understøttende i leg).

Derved skaber legen rammerne for de pædagogiske læringsmiljøer der gennem hele dagen understøtter alle børn i deres socialisering og dermed dannelse som borgere.

I 2024 har vi fokus på legen hele året – det være sig til evalueringsmøderne på hvert team samt faglige oplæg fra eksterne samarbejdspartnere.

Fra august 2023-marts 2024 har vi i samarbejde med SPARK (konsulenter med fokus på psykisk arbejdsmiljø) haft et fokus på vores psykiske arbejdsmiljø. I samråd med SPARK er vi nået frem til, at en veldefineret kerneopgave kan give en fælles ramme og dermed fælles fagligt fundament for opgaveløsningen – hvilket tilsammen kan have en virkning på det psykiske arbejdsmiljø.

På baggrund heraf har vi i LMU valgt at inddrage alle ansatte i processen i skabelsen af kerneopgaven for dagtilbud Brædstrup.

Kerneopgaven for dagtilbud Brædstrup lyder som følge:

” Med legen som fokus at skabe nærvær og trivsel for alle børn”.

Det betyder ikke, at alle børn blot skal lege hele dagen og derved trives af sig selv! Vi har et stort professionelt og fagligt ansvar, for at det sker hos os. Nedenstående uddyber vores roller og ansvar.

Legen Når vi har legen som fokus, betyder det for alle ansatte, at de i praksis skal:	Nærvær Nærværende voksne betyder at alle ansatte i praksis skal:	Trivsel for alle børn Trivsel i praksis betyder at de voksne udviser:
<ul style="list-style-type: none"> • Udvide børnefællesskaberne • Se det enkelte barn • Iværksætte VLS / Hit med Lyden gennem leg • Udfolde børnenes fantasi • Understøtte børns lege – ved deltagelse i legen oversætter initiativer og ideer børn imellem • Udvide autentisk indlevelse i børns lege • Skabe gode læringsmiljøer for alle børn • Støtte børn i at kunne lege <p>Hvad vil børnene værdsætte, at de voksne gør:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Voksne der leger med • Inspirerende tematiserende læringsmiljøer • Nærværende voksne både fysisk og mentalt 	<ul style="list-style-type: none"> • Øjenkontakt • At være aktiv deltagende i børnenes nærmeste udviklingszone • Se/ høre/lytte være nysgerrig på børnene • At være fysisk placeret i børnehøjde • Være rollemodel – igangsætter • Stabilitet de samme voksne i fremmøde • Kommenterer/udvider invitationerne børn imellem <p>Hvad vil børnene værdsætte, at de voksne gør:</p> <ul style="list-style-type: none"> • At de voksne er stabile • Altid muligt at få en krammer • At de giver børnene muligheder for venskaber, og være en del af et fællesskab • Gode fysiske rammer • At der er udviklingsmuligheder • At hvert enkelt barn føler sig værdifuld for fællesskabet • At have ”tilkoblingslækre” voksne • God stemning – her er det rart at være 	<ul style="list-style-type: none"> • Miljøer med genkendelighed/forudsigelighed for alle børn • Humor • Forståelse for børnenes nærmeste udviklingszone • Mestring i at lege • Interesse i at fortælle / lytte og samtale med alle børn • Skaber struktur for dagen • Skaber værdifuldhed for alle børn i fællesskaberne • At børnene har øje for, om alle vennerne er der → alle har værdi <p>Hvad værdsætter børnene, at de voksne kan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lege med • Fortælle og samtale med alle børn • Har god humor • Giver børnene indflydelse • Ser alle børn • Skaber struktur for dagen • Understøtter alle børns deltagelsesmuligheder i fællesskaberne • At have værdi • At stuen summer af glade børnestemmer • Ser – hører og prøver at forstå børnenes intentioner / initiativer • At børnenes fortællerlyst skærpes • At modtage hvert barn med øjenkontakt/smil

Da hele dagen er læringsmiljøer for alle børn, har vi øje for hvilken læring vi tilbyder børnene i hverdagsstrukturen. Fra børnene træder ind ad døren, er vi bevidste om alle de muligheder, der tilbyder sig, og hvordan disse muligheder kan understøtte det enkelte barns udvikling. Det kan være alt fra små finmotoriske aktiviteter som at klippe, tegne og lægge puslespil, til grovmotoriske hoppe-, danse- og løbelege. I alle lege er vi bevidste om, at der tilbydes en mulighed for udvikling. Ikke kun kognitivt og sprogligt men også emotionelt.

I efteråret 2023 har vi i hele organisationen arbejdet med det fysiske læringsmiljø på stuerne og i dagplejerne. Herunder har vi helt konkret haft for øje at skabe rum i rummet – for netop at understøtte de mindre legefællesskaber i børnegrupperne. Derudover har vores fokus været at skabe tematiserede legemiljøer – som inviterer til bestemte former for leg.

Vores viden om børnenes nærmeste udviklingszone indhentes fra data:

- Sprogvurderinger
- Handleplaner
- Udviklingsbeskrivelser
- Videoobservationer (systematiske refleksioner)

Samlet udgør det vores vidensgrundlag til tilrettelæggelse af læringsmiljøer gennem hele dagen for alle børn - til optimal understøttelse af alle børns udviklingspotentialer. Det eksemplificeres blandt andet i følgende situationer:

Måltid:

Vi er bevidste om, at måltidet er et fælles anliggende, fordi det skaber gode sociale relationer og derved kompetencer. Måltidet er samtidigt et udviklingsrum for sprogudvikling og et læringsrum fx i forhold til kost og sundhed. Vi arbejder overordnet set med madmodighed – dette med udgangspunkt i børnenes alder. Fx buffet til nogle af de større børn og små smagsprøver til de små i vuggestuen.

Bleskift:

Når vi skifter et barn, er vi bevidste om at skabe/styrke relationen til barnet. Vi giver samtidigt barnet nærvær og omsorg, og det er igen et udviklingsrum for den sproglige udvikling, hvor der skabes tid til 1-1 samtale med barnet. På puslebordet hænger små billeder af vores nuværende fokusord som vi har mulighed for at samtale med barnet om.

Garderobe:

I garderoben har vi fokus på at tilbyde et roligt og nærværende læringsmiljø, hvor børnene gennem guidning og anvisninger får mulighed for at øve sig og mestre selvhjulpenhed i forbindelse med af- og påklædning.

Samarbejde med forældre om børns læring

I Dagtilbud Brædstrup betragter vi forældresamarbejdet som et vigtigt samarbejde. Forældrene er barnets vigtigste omsorgspersoner, og de har den bedste forståelse af deres barn. En forståelse vi skal møde med den største respekt i et samarbejde. Hver familie er en unik enhed hvilket skal afspejle sig i vores møde med dem.

At der for barnet er en sammenhæng mellem hjemmet og barnets møde med institutionen/dagplejen, er essentielt for barnet. Det fordrer, at dialogen mellem hjemmet og institutionen er systematisk, åben og ærlig.

Opstarten:

I Brædstrup har vi opstartssamtaler med forældrene, hvor vi sammen får viden om hvad netop deres barn har brug for, hvad det kan og har interesse i samt forventningsafstemning til samarbejdet. Vi er klar over, at forældre og børn er forskellige, og at det for nogle forældre kan være udfordrende at aflevere deres børn.

Forældrene introduceres til hvordan barnets hverdag i institutionen eller dagplejen ser ud, og sammen planlægges en opstart og dagligdag for barnet.

Efter 3 mdr. er der en trivselsamtale, hvor forældre og pædagoger igen afstemmer barnets dagligdag og udvikling både i hjemmet og institutionen eller dagplejen.

Gennem hele barnets forløb i Dagtilbud Brædstrup har vi daglig kontakt og dialog med alle forældre. Vi synliggør vores dagligdag på vores Facebookside samt AULA. Det er via små videoer eller billeder af børnenes hverdag, som forældrene kan samtale med deres børn om.

Vi indbyder til åben og tillidsfuld dialog med alle forældre, og alle forældre kan altid få tid til at samtale med barnets primære omsorgspersoner.

Vi har trivselsudvalg i vores tre huse. Disse udvalg er valgt af og blandt forældrene. Trivselsudvalgenes primære opgave er at lave arrangementer for alle børnene og deres familier i hvert af husene.

Det er sommerfester og julearrangementer hvor forældre kan købe forplejninger. Overskuddet fra disse arrangementer går ubeskåret til børnene. Dagtilbuddet kan med overskuddet ønske ting til legepladsen eller indendørs legesager.

På det formelle plan har dagtilbuddet en forældrebestyrelse som vælges hvert år i juni måned. Forældrebestyrelsen fastsætter principper for dagtilbuddets virke i samarbejde med dagtilbudslederen herunder arbejdet med de pædagogiske læreplaner og evalueringen.

Børn i udsatte positioner

Børn i udsatte positioner møder vi med en inkluderende tilgang. Alle børn skal have adgang til børnefællesskaber hvor de med passende støtte og systematiske indsatser oplever trivsel og udvikling. I Dagtilbud Brædstrup møder vi barnet med en nysgerrighed på barnets tanker og opfattelser, og vi er meget opmærksomme på barnets position i børnegruppen. Vores mål er, at barnet gennem egne erfaringer, gennem pædagogiske tilrettelagte aktiviteter og gennem børneinitierede lege, oplever læring og mestring. Vi er optagede af, at børnene bliver bevidste om, at man øver sig for at lykkes, og at vi fejrer det – både når vi øver os, og når vi lykkes.

Vi arbejder tæt sammen med Tværgående Enhed for Læring (TEFL) som en faglig sparringspartner i forhold til børnene. Vi har fra TEFL tilknyttet en psykolog, en tale- hørekonsulent og en ergoterapeut samt en distriktsocialrådgiver til vores dagtilbud. Derudover har vi også et tæt samarbejde med sundhedsplejerskerne i distriktet. Vejledningen kan være i form af sparring til både personale og forældre. Dette vil typisk finde sted på børnekonferencer, som afvikles en gang om måneden eller individuelle forældresamtaler.

Desuden har vi et tæt samarbejde med Videns Centerets personalet som er tilknyttet Spiren (Specialbørnehaven i Horsens Kommune). Sparring med personalet fra Videns Centeret til forældre og personale kan foregå både i hjemmet og i vores dagtilbud. Et sådant samarbejde skaber et stærkt grundlag for, at barnet oplever sammenhæng igennem hele dagen.

I Horsens Kommune og i Dagtilbud Brædstrup vægtes den tidlige indsats højt. Det betyder, at vi har haft fokus på at uddanne personale i vigtigheden af de første 1000 dage i et menneskes liv. I 2024 har vi flere medarbejdere på videreuddannelse med ønsket om at videreudvikle på vores nuværende kompetencer.

Når vi igangsætter særligt støttende tiltag overfor et barn, sker det altid på baggrund i en handleplan med inddragelse af forældrene. Planlægning og organisering af hverdagen, herunder strukturen og

de pædagogiske aktiviteter, tilrettelægges og tilpasses altid med udgangspunkt i det enkelte barns individuelle handleplan.

Derudover anvender vi "Sprognøglen" som er et mere intenst forældresamarbejde omkring understøttelse af barnets sproglige udvikling. Forældrene inviteres kontinuerligt ind til møder i dagtilbuddet med sprogvejler, hvor forældre sammen med sprogvejleder øver understøttelse af barnets sproglige udvikling. Forældrene får opgaver med hjem som der på efterfølgende møder bliver udviklet på.

Sammenhæng til børnehaveklassen

I Horsens Kommune findes der "Den røde tråd" for børn mellem 4-8 år der skal understøtte børnenes overgang fra børnehave til skolen.

I Dagtilbud Brædstrup arbejder vi med "Førskolegrupper", hvor vi samler de ældste børn det sidste år de er i børnehaven. Det gør vi for at kunne skabe sammenhæng, og lave en systematisk og målrettet overgang fra børnehaven til skolen for alle børn. Som en del af denne sammenhæng arbejder vi i både dagtilbuddet og i indskolingen med "Fri for Mobberi" konceptet.

Vi har et tæt samarbejde med Brædstrup skole, som starter i marts måned det år børnene skal starte i skolen. I dette forløb kommer børnehaveklasselederen på besøg i børnehaven, og børnene kommer på besøg på skolen, så vi derigennem kan få etableret et gensidigt kendskab. 1. august starter de ældste børn i skolen. For at sikre kontinuitet følger personale fra børnehaven med over i skolen de første 14 dage.

Vi afholder overleveringsmøder med skolen og forældrene, så alle børn får den bedste start på deres skoleliv. På disse møder bliver tidligere indsatser gennemgået, og det enkelte barn får styrket sine forudsætninger for den bedst mulige skolestart.

Skolen kan også deltage i børnekonferencer inden skolestart for derigennem at starte et tidligt kendskab til eventuelle udfordringer.

Inddragelse af lokalsamfundet

I Dagtilbud Brædstrup anvender vi fritidsfaciliteterne i lokalområdet. Vi har adgang til sportshallerne, svømmehallen og biblioteket.

Som en del af de pædagogiske læringsmiljøer præsenterer vi børnene for de muligheder deres lokalområde tilbyder dem. Herunder hvordan sportshallen og svømmehallen skaber rammerne for større fysiske og motoriske udfoldelser samt roen og fordybelsen på biblioteket. Alle steder giver mulighed for læring, udvikling og en udvidelse af det enkelte barns horisont og forståelse for egne handlemuligheder.

Alle huse og dagplejere har mulighed for at benytte batteridrevne ladcykler med plads til fire børn. Cyklerne giver personalet mulighed for at tage børnene med ud og udforske. Blandt andet bondgårde, søer, stier og skove.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

For os er det vigtigt, at de fysiske rammer inde og ude understøtter børnenes trivsel og mulighed for leg og fordybelse. Alle vores grupperum er med stort lysindfald samt indrettet med mobile møbler, hvilket gør det fysiske læringsmiljø levende og tilpasset aktiviteterne og børnenes interesser.

I hele dagtilbuddet arbejder vi med børn i mindre grupper, som kan benytte sig af lokalfaciliteter, uderum og fællesrum.

Børnenes sikkerhed er naturligvis vigtig for os. Desuden har alle fastansatte førstehjælpskursus, der efter lovkrav opdateres hvert andet år.

Omsorg og nærvær er et basalt behov for alle børn. Derfor er dette også nogle af de værdier vi, i Dagtilbud Brædstrup, arbejder ud fra. Vores pædagogiske personale sørger for, at alle børn bliver mødt af nærværende og empatiske voksne, der har forståelse for det enkelte barns behov. Vi arbejder derfor målrettet med at skabe et godt børnemiljø hvor børnenes indbyrdes relationer fører til læring om/udvikling af empati.

Vi arbejder hele tiden med at optimere det æstetiske rum i børnehøjde. Det betyder for os, at de ting, der hænger på væggene, legetøjet på hylderne og praktiske ting inspirerer børnene til leg og læring.

Med en opmærksomhed på at æstetik også kan være læring gennem sanserne, har vi en bevidsthed om, at børnene skal mødes med passende sansemæssig stimulering.

De seks læreplanstemaer

I Dagtilbud Brædstrup integreres alle læreplanstemaer i vores daglige læringsmiljøer, herunder aktiviteter, leg og struktur, i rutinerne gennem hele dagen og i hver enkelt gruppes organisering.

Alsidig personlig udvikling

”Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.”

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Alle børn udvikler sig i kraft af de relationer, de indgår i. Relationerne er med til at forme barnet og give barnet en fornemmelse af, hvem er jeg. Barnets udvikling hænger derfor tæt sammen med den relation, der allerede fra fødslen skabes til barnets primære omsorgspersoner. I dagtilbuddet er det vigtigt, at det pædagogiske personale ser og anerkender barnet som den unikke og værdifulde person han eller hun er. Vi møder derfor barnet, hvor det er i sin udvikling, og bliver en engageret medskabende af barnets personlighed, ved at inspirere, udfordre og følge barnets spor. Dette gør vi ud fra den forståelse af, at alle relationer er dynamiske og hele tiden i udvikling.

Når vi snakker personlig udvikling i dagtilbud, så handler det primært om tre områder:

1. Selvværd

Et højt selvværd handler om at hvile i sig selv og føle sig god nok, også når barnet møder udfordringer, som det ikke kan løse på egen hånd.

Derfor er det vigtigt, at vi møder barnet med en forståelse af, at alle gør deres bedste, og har brug for plads til at øve sig. Når et barn f.eks. kommer i konflikt med et andet barn, så møder vi ikke

barnet med skældud. I stedet møder vi barnet med støtte og anvisninger til andre handlemuligheder. Derved anerkender vi, at barnet øver sig, og vi viser, at det ikke er barnet, der er forkert. I uenigheder er vi parate til at hjælpe barnet med det, som han eller hun ikke helt mestrer endnu. Når vi vil understøtte et barns selvværd, kigger vi bl.a. på følgende tegn:

LÆRINGSMÅL 0-2 år

- Barnet undersøger ting i sine nærmeste omgivelser og går/kravler på opdagelse
- Barnet foretrækker kendte mennesker, men kan håndtere, at der er fremmede
- Barnet giver udtryk for – med ord eller kropsligt - hvad det har brug for, og hvad det har lyst til at lave.

LÆRINGSMÅL 3 år-skolestart

- Barnet er åbent og vedholdende over for udfordringer
- Barnet giver med ord udtryk for, hvad det har brug for, og hvad det har lyst til at lave
- Barnet tager initiativer
- Barnet har mod på at lære nyt og møde det ikke-kendte.

2. Kendskab til sig selv

Vi sætter i dagtilbuddet læringsmål i forhold til at forstå følelser, fordi evnen til at forstå egne og andres følelser, samt evnen til selvregulering har stor betydning for barnets evne til at indgå i sociale sammenhænge.

For at udvikle barnets forståelse af følelser, skal barnet gøre sig erfaringer med, hvordan han eller hun er i relation til andre. Vi er derfor i vores samvær med børnene bevidste om, at barnets udtryk skal spejles og italesættes. Smil skal mødes med smil, og frustrationer med forståelse og hjælp.

3. Opmærksomhed, engagement og ihærdighed

Barnets evne til at deltage i leg eller andre aktiviteter afhænger i høj grad af barnets evne til at fokusere, motivation og udholdenhed. Når barnet har veludviklede færdigheder (kan fokusere, er motiveret og er udholdende) vil barnet have meget nemmere ved at gennemføre aktiviteter som aktiv medskaber. Barnet vil også have bedre forudsætninger for at udvikle gode venskaber, fordi barnet er god til at lege.

For at understøtte, at vi kommer rundt om hele barnets personlige, sociale og motoriske udvikling, har vi en systematisk feedbackkultur, hvor det pædagogiske personale gennem videooptagelser og objektive observationer får en indsigt i deres egen pædagogisk praksis. Dermed giver vi personalet mulighed for hele tiden at optimere læringsmiljøer for alle børn. I 2023 udviklede vi på vores feedbackkoncept. Vi har nu sammenlagt den pædagogiske og den sproglige feedback til ét samlet feedbackmøde. Feedbackmøderne varetages af assisterende leder samt sprogvejledere.

Social udvikling

”Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.”

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Barnets udvikling af sociale kompetencer sker i en dynamisk sammenhæng med ovenstående beskrivelse af læreplanstemaet om barnets personlige udvikling.

I læreplanstemaet ”sociale kompetencer” er der fokus på barnets sociale ageren, etablering og indgåelse i fællesskaber, venskaber, samt hvordan man udtrykker sig verbalt og nonverbalt, når man indgår i fx leg med andre og meget mere.

Når barnet leger i et fællesskab med andre børn, eller en voksen, styrkes dets evne til samarbejde, tilknytning og selvregulering. Barnet øver sig i at tage og give plads, og børnene øver i legen at vise respekt for hinanden (øver sig i demokratiske processer).

Sociale kompetencer handler også om empati. Barnet viser empati, når det forstår følelser og følelsesmæssige reaktioner hos sig selv og andre. Et barn med empati kan sætte sig ind i egne og andres grænser og behov. Barnets udvikling af empati starter i en tidlig alder og udvikles gennem positiv feedback fra voksne omsorgspersoner.

De voksne i dagtilbuddet har derfor en vigtig opgave i at være nærværende og støttende, i forhold til at give barnet mange positive erfaringer i relation til andre.

Det handler bl.a. om at:

- Hjælpe barnet ind i andres lege og støtte dem i legen
- Støtte barnet i at skabe lege
- Støtte med konfliktløsning med fokus på at barnet øver sig

- Sætte ord på barnets følelser, bl.a. når noget bliver svært
- Hjælpe barnet med at oversætte og forstå andre børns handlinger/følelser

Vi laver aktiviteter der skaber fællesskab og sammenhængskraft og holder samling med børnegrupperne hver dag. Vi er bevidste om at planlægge aktiviteter med børnefællesskaber der er målrettet på at skabe og fastholde gode relationer som er afgørende for alle børns trivsel. Vi hjælper det enkelte barn til at have flere gode relationer, fordi det er sårbart kun at have en god ven.

Kommunikation og sprog

”Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.”

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Forskning viser, at jo mere kompetent barnet er i den tidlige sprogtilegnelse, jo lettere har barnet ved at tilegne sig sproget senere hen og knække læsekoden. Generelt i Horsens Kommune er der et stort fokus på sprogtilegnelse, allerede fra barnet starter i vuggestue og dagpleje.

Vi arbejder systematisk og målrettet med barnets sproglige udvikling (verbalt sprog, gestik og mimik ud fra konceptet ”Vi Lærer Sprog”). Barnets sproglige kompetencer er en vigtig forudsætning for, at barnet kan begå sig nemmere i leg og andre sociale sammenhænge. Barnet har bedre forudsætninger for at blive forstået og for at kunne kommunikere med andre, hvis de har et rigt og anvendeligt sprog. For at understøtte barnets lydige opmærksomhed arbejder vi desuden med ”Hit med lyden”.

Vi har fokus på at være gode sproglige rollemodeller for alle børn gennem hele dagen. Vi sætter ord på de ting, vi gør, dét som barnet gør, og det vi gør sammen med barnet. Vi har fokus på samtaler med barnet, hvor barn og voksen skiftes til at tale (turtagning). Samtalen tager udgangspunkt i barnets oplevelser, interesser og sproglige forudsætninger. Arbejdet med barnets sproglige udvikling er både funderet i den daglige dialog og en mere systematisk træning af barnets sproglige kompetencer. Heriblandt bruger vi en visuel tilgang til sprogtillæring ved hjælp af billeder på væggene, og derved inddrager vi æstetikken som en del af et kontekstbestemt læringsmiljø.

I vores daglige samvær med alle børn, har vi stor fokus på vores sproglige strategier, så vi derigennem hele tiden er med til at understøtte og udvikle børnenes sprog. For eksempel:

- Vi ser på barnet, når vi taler med ham/hende, og vi har øjenkontakt så barnet ved, at vi lytter og får mere lyst til at tale.

- Vi lytter til dét, som barnet siger og gentager med interesse i stemmen. Så motiverer vi barnet til at fortælle mere, og barnet føler sig værdifuld.
- Vi taler langsomt og tydeligt. Barnet skal kunne høre ordene tydeligt og have mulighed for at følge med.
- Vi giver tid – venter på barnet så han/hun kan nå at tænke og svare. Børn har brug for længere tid til at finde de ord de skal bruge.
- Vi retter ikke på barnet – vi gentager ordet eller ordene tydeligt. Børn øver sig. Eks. ”se der, en tat – ja, der er en kat”.
- Vi sætter ord på – fortæller f.eks. hvad vi spiser, hvad vi ser og hvad vi gør. Det styrker barnets ordforråd allerede fra 0 år.

Krop, sanser og bevægelse

”Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen”.

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Barnet lærer gennem kroppen og ved brug af dets sanser. Kropslig udfoldelse er vigtig for barnets tilegnelse af verden og for psykisk og fysisk velvære. Bevægelse spiller en vigtig rolle i barnets deltagelse i fællesskaber i leg og dannelse af venskaber.

Det er vigtigt, at vi i dagtilbuddet skaber rammer og tiltag, der giver barnet mulighed for at bruge kroppen og sanserne igennem hele dagen. Vokseninitierede aktiviteter skal både have elementer af high- og low-arousal. Det skal de, fordi vores kendskab til kroppen opstår, når vi mærker, at vi bliver forpustede, og hjertet slår hurtigt, men også når vi slår os, og når vi ligger stille på gulvet.

Vi understøtter barnets kropslige- og sansemotoriske udvikling ved at:

- Have temaer om sund kost, bæredygtighed og madmod.
- Have mange vokseninitierede lege og aktiviteter af forskellige intensitet. Lige fra de stille aktiviteter, i forbindelse med f.eks. en samling, til de vilde aktiviteter i hallen.
- Ture ud af huset, hvor vi kommer ud og kravler på skrænter, eller går i bare tæer gennem mudder og meget mere.
- En legeplads, som i sig selv inspirerer til leg og bevægelse, og hvor børnene møder inspirerende voksne, der har noget for med dem.

Natur, udeliv og science

”Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.”

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

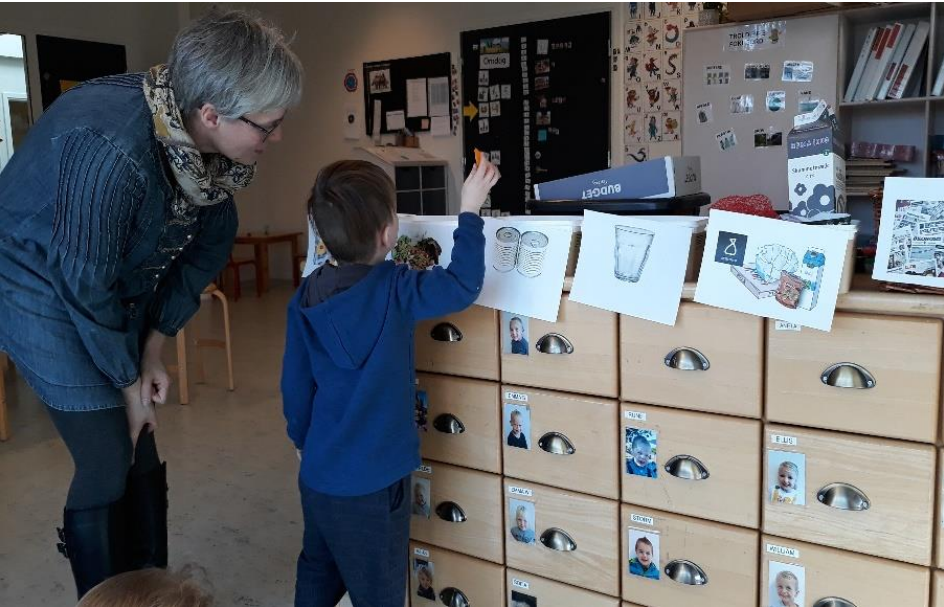
Vi har i Dagtilbud Brædstrup fokus på natur, udeliv og science. Vi vil gerne give barnet positive erfaringer med- og viden om, at vores omgivende natur rummer næsten utømmelige oplevelser og muligheder.

Alle vores dagplejere og afdelinger af organisationen er certificerede i ”Grønne spirer” og har det grønne flag, som symbol på viden om natur, science eksperimenter i naturen og fra-jord-til-bord. I vinterhalvåret har vi bl.a. eksperimenteret med at male på sne med vandfarve og lave is-kugler med lys ved hjælp af at fryse vand ned i balloner.

Naturen er et enestående rum med plads til udfoldelse for både krop og sind. Vi bruger de omkringliggende udearealer og grønne områder, som et naturligt læringsrum med god plads og højt til loftet. Børnene får lov til at opleve naturen på alle årstider. Vi har fokus på vind, vejr og temperaturforhold, og på at benytte science-eksperimenter til at skabe motivation og forståelse.

Naturen er en fantastisk legeplads, og det er muligt at styrke barnets sansemæssige og motoriske udvikling via aktiviteter i naturen. Naturen byder på mange udfordringer i det ujævne terræn og på forskellige underlag. Når barnet bruger naturen som legerum, stimuleres fantasien og samværet med kammeraterne. Barnet er nysgerrigt og bruger naturen som et eksperimentarium, hvor det lærer om dyr, planter, vandhul, naturfænomener, miljø og materialer. Barnet kan løbe, lege, bygge og konstruere i skoven, og vi har save, snitteknive, lup, fiskenet, kikkert og lignende vi kan tage med.

Det er vigtigt for os, at barnet lærer at respektere vores natur, som noget, vi sammen skal passe på. Vi tror på, at gode vaner lagrer sig, og vi har derfor fokus på, at lære barnet, at rydde op efter sig og passe på dyr og planter.

Kultur, æstetik og fællesskab

”Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.”

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

I Dagtilbud Brædstrup vægter vi traditioner som et kulturelt og socialt samlingspunkt i vores samfund. Vi fejrer derfor de danske højtider som jul og påske, og vi skaber traditioner ved fx at afholde sommerfest, fejre fødselsdage og holde fastelavnsfest.

Vi er bevidste om, at barnet i mødet med andre kulturelle værdier og udtryksformer danner sin egen kulturelle identitet. Når barnet deltager i forskellige kulturelle aktiviteter eller traditioner, kan barnet selv blive motiveret til at lege, udforske og eksperimentere med det, som barnet oplever.

Vi mener, ”at være kreativ”, også hænger sammen med at opleve stolthed over at mestre/lykkes. Vi arbejder derfor med at kunne være kreativ produktiv – fx ved at få hængt sin tegning op, færdiggøre et maleri, deltage i en fælles teaterforestilling, eller sammen med andre øve sig på en sang, der skal synges til sommerfesten. Her lærer barnet noget om ihærdighed, egen æstetik, egne følelser, selvforståelse, stolthed og mod.

v

